

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
(VWS)
t.a.v. Staatssecretaris heer drs. M.J. van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons kenmerk:

Behandeld door:

Telefoonnummer:

Bezoekadres:

Bijlage(n)

M. Muurmans

14 0413

Stadhuisplein 1

Onderwerp:

Reactie op AMvB artikel 2.6.6. lid 2 WMO 2015

Veghel,

Verzonden: 30 maart 2016

Geachte staatssecretaris Van Rijn,

Op 3 maart 2016 heeft u de consultatie op de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) gestart die zou moeten regelen dat goede kwaliteit - en niet een zo laag mogelijke prijs - centraal staat bij de inkoop door de gemeente van huishoudelijke hulp en andere WMO-hulp. Via deze brief reageren wij op deze concept-AMvB, die hieronder is weergegeven.

Artikel 5.4

1. Bij verordening als bedoeld in artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet, wordt ten minste geregeld dat de gemeenteraad een inkoopplan vaststelt met het beleid dat het college hanteert bij voorbereiding van en het tot stand brengen van een overheidsopdracht als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet.
2. Het inkoopplan bevat ten minste:
 - a. de kwaliteitseisen die worden gesteld aan een voorziening;
 - b. de wijze waarop cliënten en andere derden in de gelegenheid worden gesteld zienswijzen te geven ten aanzien van de voorwaarden voor de levering, waaronder de kwaliteit, van een voorziening;
 - c. de vermelding van de collectieve arbeidsovereenkomst die van toepassing is op beroepskrachten die voldoen aan de vereiste vaardigheden en het deskundigheidsniveau voor het leveren van een bepaalde voorziening;
 - d. de wijze waarop en de voorwaarden waaronder in een reële kostprijsberekening rekening wordt gehouden met de inzet van beroepskrachten met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde en bepaalde tijd;
 - e. de wijze waarop en de voorwaarden waaronder zelfstandigen zonder personeel worden gecontracteerd;
 - f. de beschrijving van mogelijkheden tot ontwikkeling en opleiding van beroepskrachten

die een bepaalde voorziening uitvoeren;
g. inzicht in de kostprijscomponenten die worden gehanteerd bij het vaststellen van een reële prijs van een bepaalde voorziening;
h. de duur van een overheidsopdracht ter gunning van een bepaalde voorziening;
i. de wijze van indexeren van de prijs voor het leveren van een bepaalde voorziening;
j. de wijze waarop het college verantwoording aflegt over de behaalde resultaten van een gunningprocedure.

Hoogachtend,
namens wethouder Dhr. R. van Rinsum

Margreet Muurmans
Beleidsmedewerker WMO

Reactie van de gemeente Veghel op consultatie aanpassing wmo, art. 5.4

Lid 1

Dit artikel en dit lid leidt tot extra bureaucratie voor gemeenten. Dit wordt bij geen enkele andere vorm van inkoop (bijvoorbeeld in de harde sector) geëist/vereist.

Een groot gedeelte van Nederland maakt bij de inkoop van Wmo-diensten gebruik van de methodiek van bestuurlijk aanbesteden (verder: BA). Deze methodiek kent een continue proces – in samenspraak met aanbieders. In deze methodiek maken de kwaliteitscriteria en prijs uitdrukkelijk onderdeel uit van het overleg. Hiermee wordt hetzelfde bereikt als met dit artikel, zonder extra bureaucratie voor gemeenten. Bijkomend voordeel is dat lopende het proces en de uitvoering kwaliteitscriteria en prijs aangepast kunnen worden aan het verander(en)de zorglandschap. Het kan niet zo zijn dat gemeenten voor elke verandering een nieuw inkoopplan, met inspraak moeten opstarten en aanbieden aan raad. Dit vertraagt en belemmert innovatie.

Lid 2a.

Dit lid, in samenhang met de artikelsgewijze toelichting, is een herhaling van artikel 2.1.3, tweede lid onder c Wmo.

Deze worden in BA lopende het proces en de uitvoering bepaald en indien nodig gewijzigd. In een veranderend zorglandschap is flexibiliteit van groot belang. Het vooraf vastleggen van criteria maakt het de uitvoering statisch en bureaucratisch.

Bovendien zijn er te veel doelgroepen/voorzieningen (het gaat immers ook over de levering van trapliften, hulpmiddelen en alle overige Wmo voorzieningen om alle kwaliteitseisen vast te leggen. Daardoor ga je op containerbegrippen (als , professioneel, conform CAO, 'goed en verantwoord' klanttevredenheid) vastleggen, terwijl je lopende het proces met aanbieders tot meer inhoudelijke/concretere eisen wilt komen die vooral de output/outcome van de in te zetten voorziening voor de cliënt bevorderen.

In de artikelsgewijze toelichting wordt gesteld dat de gemeente in ieder geval de vereiste vaardigheden en het deskundigheidsniveau van beroepskrachten moeten vastleggen. Dit volgt al uit artikel 2.1.3., tweede lid onder c. Het is aan aanbieders om dat te regelen als onderdeel van hun bedrijfsvoering. Dit moet, om discussie te voorkomen niet door gemeenten worden bepaald, maar in de wet of CAO. Bovendien is dit een input of thoughtput criteria. Gemeenten hebben meer behoefte aan output/outcome kwaliteitscriteria. (de cliënt heeft niets aan een hbo gekwalificeerde medewerker die ongemotiveerd is en dus de cliënt niet goed helpt. Misschien is de cliënt prima geholpen met een niet gekwalificeerde medewerker die haar/zijn werk prima doet en waar de cliënt heel tevreden over is.)

Lid 2b

Dit lid, in samenhang met de artikelsgewijze toelichting, is een herhaling van artikel 2.1.3, derde lid aanhef en onder a en b Wmo. Voegt dus niets toe!

Lid 2c

Dit is overbodig en te bureaucratisch (elke aanpassing van een CAO leidt tot aanpassing van het inkoopplan (dat dan weer in inspraak moet, naar college en raad). De CAO wordt geacht bij (aanbieders van de) branche bekend te zijn. Het is de taak van de werkgever – en zeker

niet van individuele gemeenten- om de CAO te kennen, uit te voeren en te handhaven. Wij willen cliënten/burgers meer eigen verantwoordelijkheid laten nemen. Het regelen, uitvoeren en handhaven van CAO's is geen rol van gemeenten, maar van werkgevers en werknemers in de branche(vereniging) en de rechter. Het feit dat een aanbieder gebonden is aan een CAO, volgt niet uit wet of overeenkomst, maar uit de CAO.

Lid 2d.

Dit lid, in samenhang met de artikelsgewijze toelichting, is een herhaling van artikel 2.1.4, derde lid Wmo. Voegt dus niets toe!

Deze bepaling is mogelijk in strijd met de Europese aanbestedingsrichtlijn, de Aanbestedingswet, de mededingingswet en leidt tot concurrentiebeperking en/of –vervalsing. Immers, in een normale inkoopprocedure bepaalt niet de aanbestedende dienst de (kost)prijs (berekening), maar de Inschrijver.

Tenzij de overheid in de Wmo opneemt.

Verder ontbreekt een definitie van een (1) reële (2) kostprijs berekening. Wie bepaalt wat reëel is? Wie bepaalt welke zaken je wel of niet – en in welke verhouding- mee mag of moet nemen in de kostprijs? Elke gemeente heeft op basis van art. 2.1.4 derde lid een kostprijs vastgesteld. Elke gemeente is er daarbij vanuit gegaan dat dit juist is. Desondanks zijn de problemen met de huishoudelijke hulp genoegzaam bekend. Lid d en genoemd artikel bieden onvoldoende handvaten voor gemeenten om een juiste kostprijs(berekening) vast te stellen.

Als gemeenten dit al kunnen (waarschijnlijk niet, zelfs niet- na heel veel moeite- na marktconsultaties) gaat dit onherroepelijk leiden tot discussies met aanbieders, klachtenprocedures bij de onafhankelijke klachtencommissie of rechtszaken. Er is namelijk niet zo iets als een vaste kostprijs(berekening).

Elke aanbieder zal zijn eigen kostprijs (berekening) hebben, die afhankelijk is van zijn verkoopstrategie, marktpositie, overhead, bedrijfsvoering. Het zal volstrekt helder zijn dat een marktleider met heel veel overhead (stenen, ondersteunend en leidinggevend personeel, auto's en andere bedrijfsmiddelen) een hele andere kostprijs(berekening) heeft dan de kleine aanbieder/ ZZpér (met veel minder overhead en vaste kosten).

Het kan niet zo zijn dat elke gemeente straks individueel en afzonderlijk tot zo'n kostprijs(berekening) komt. Als dit overal anders is en aanbieders onbewust obv die criteria uitgesloten wordt of in een slechte(re) concurrentiepositie wordt gemanoeuvreerd, dan zal hij/zij waarschijnlijk een procedure tegen die gemeente(n) starten. Immers, hij kan dan niet langer de opdracht krijgen en daarmee mogelijk failliet gaan. Als (wij zijn hier op tegen) dit al zou moeten, dan moet dit bij wet/amvb worden voorgeschreven, dan hanteert elke gemeente en daarmee ook alle aanbieders dezelfde kostprijs berekening.

Het berekenen van een reële kostprijs is zuiver en alleen aan de aanbieder/ondernemer. Dit is inherent aan concurrentie en marktwerking. Te laag calculeren is een bedrijfsrisico, wat ook daar moet liggen en niet bij de gemeente. Het gebeurt ook in geen andere bedrijfstak. Het is een duidelijk voorbeeld van overheidsingrijpen en pampieren, waar dat niet hoort te gebeuren.

Het leidt tot mogelijke oneerlijke concurrentie en verstoring van de marktwerking. Daarmee lopen gemeenten onnodig risico's op rechtszaken wegens belemmering van eerlijke concurrentie en mededinging, oneerlijk speelveld, ongelijkheid (weliswaar zijn de spelregels dan het zelfde, maar door criteria verkeerd toe te passen, sluiten we mogelijk onbedoeld partijen uit die de dienstverlening minstens even goed kunnen doen en creëren we in die zin ongelijkheid).

Wie bepaalt of "het tarief/budget rekening houdt met een reële inzet van beroepskrachten met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde of bepaalde tijd" (zie NvT, artikelsgewijs, onderdeel d)?

Gemeenten gaan niet over de verdeling van vast- en tijdelijk personeel. Dit is aan de aanbieder/ondernemer. Gemeenten hebben hier geen invloed op, zij bepalen immers niet hoe aanbieders/ondernemers hun bedrijf moeten voeren en hun bedrijfsvoering moeten inrichten of hoe hun personeelsbeleid zou moeten zijn.

Gemeenten willen en hebben invloed op de uitvoering van de dienstverlening, in die zin dat zij resultaten willen zien. Daarbij gaat gemeente niet over de vraag of er vaste of tijdelijk personeel door aanbieder/ondernemer wordt ingeschakeld. Dit is bedrijfsvoering en hoort uitsluitend bij aanbieder/ondernemer te liggen.

Een aanbieder/ondernemer die niet is mee gegaan in de marktontwikkelingen/vraag/behoefte van gemeenten en cliënten en dus zijn bedrijfsvoering niet tijdig heeft aangepast, kan en mag zijn falen niet afwentelen op een gemeente die dan toch rekening zou moeten houden met zijn falende bedrijfsvoering.

Sterker, een aanbieder/ondernemer die ook qua personeel niet flexibel is (dus geen goede verhouding tussen vast – en tijdelijk personeel en loonverplichtingen met werknemers heeft cq aangaat die niet passen binnen de veranderende vraag/markt/behoefte, prijst zichzelf uit de markt. Dit is de beoogde concurrentie en marktwerking.

Lid 2 e

Zie bezwaren hierboven

Lid 2f

Wat is reëel? Zie hiervoor!

Mogelijkheden voor ontwikkeling en opleiding is bedrijfsvoering. Geen taak of bemoeienis van gemeente. Dit is zuiver bedrijfsvoering van de aanbieder. Als dit al geregeld moet worden, dan in CAO. Indien dit tot een verhoging van kostprijzen leidt, moet de rijksoverheid extra middelen aan gemeente beschikbaar stellen om de hogere kostprijs /tarief te kunnen betalen. Gemeente zijn immers geen partij bij CAO onderhandelingen en kunnen dus geen invloed uitoefenen op stijging van loonkosten.

Lid 2g

Zie opmerkingen hiervoor. Wat is reëel? Wat is een "redelijke opslag" (zie NvT, artikelsgewijs, onderdeel g)? Wie bepaalt (niet) productieve uren? Wat is een "redelijke mate van overhead en marge"? Als dit niet goed wordt gedefinieerd, krijgen gemeenten hier ongewenste discuss-

sie over met aanbieders/ondernemers. Nog afgezien of gemeenten in staat zijn om dit op een goede manier vast te stellen, is dit onwenselijk en bureaucratisch.

Lid 2 h.

De duur van de overeenkomst (incl. opties tot verlenging) is voor elk product en markt anders. Dit hangt o.a. af van ontwikkelingen van de markt, innovaties, afhankelijkheid van aanbieders/ondernemers. Daarbij geldt dat bij BA de contractsduur niet vastligt. Immers, één van de uitgangspunten is dat een contract geldt, totdat er andere, nieuwe contracten aan de overlegtafels zijn uitgewerkt en vastgesteld. Partijen zijn wel vrij om deze nieuwe contracten, mits ze voldoen aan de (kwaliteits)eisen uit het contract, met onze gemeente(n) aan te gaan.

Lid 2i

Zie opmerking bij lid 2f.

Lid 2 j

Dit is aan gemeenten. Ook voor alle andere zaken heeft de gemeente een proces over hoe college verantwoording aflegt aan raad. Het is dus een bureaucratische en onnodige bepaling. Bovendien hangt dit samen met contract en leveranciersmanagement (uitvoering). Als (een) aanbieder(s) niet voldoet aan de eisen, dan zijn er contractuele en wettelijke mogelijkheden om bij te sturen cq contracten te beëindigen. Dit is niet aan de raad, maar aan het college.

Reactie t.a.v. Nota van toelichting

(algemeen/ par 1.1.)

- U stelt "te lage vergoedingen".

Veel aanbieders kunnen wel voor de vastgestelde tarieven werken. Wat is dus een 'te laag tarief' ? Welke maatstaf wordt gehanteerd? Dit heeft alles te maken met marktwerking en concurrentie. De door u genoemde 'te lage tarieven', waarschijnlijk voortkomend rond de discussies mbt het faillissement van TSN thuiszorg bv, zijn geen te lage tarieven, maar wordt veroorzaakt door aanbieders/ondernemers die niet op tijd zijn mee gegaan in de marktontwikkelingen/vraag/behoefte van gemeenten en cliënten en dus zijn bedrijfsvoering niet tijdig heeft aangepast.

- Gemeenten hebben hun uitvoeringsbeleid afgestemd op de nieuwe uitgangspunten in de Wmo en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen van het Rijk (40% op het oude budget)

M.b.t. code verantwoord marktgedrag (thuisondersteuning van 31.8.2015)

Wij werken met een lumpsum of gemiddeld tarief. Niet met een uurtarief. Juist om met de veranderingen en bezuinigingen aan aanbieders/ondernemers maximale ruimte te bieden om toch verantwoorde zorg aan de cliënten te leveren. Dit stimuleert kwaliteit en innovatie.

De code gaat uit van CAO lonen. Hierin zijn gemeenten geen partij en geen stem. Dit ligt bij vakbonden, werkgevers en werknemers in de branche. Kanttekening hierbij is wel dat zij elke loonontwikkeling zouden kunnen afspreken wetende dat gemeenten, gebonden aan de code dan voor de financiering moeten opdraaien met een dekkend tarief. Dat kan alleen als deze kostenontwikkeling redelijk is (en wie bepaalt dit dan).

Ons inziens zou het Rijk de gemeente voor deze extra kosten moeten compenseren.

Overigens blijft dan al het voorgaande gelden en zou de discussie veel meer moeten zijn wat bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging daadwerkelijk mag /moet kosten.

De code maakt ook geen onderscheid in kostprijs. Zie opmerkingen bij lid 2d ("Als gemeenten dit al kunnen (...) dezelfde kostprijs berekening").

Bij huishoudelijke hulp geldt de CAO – VVTt. Daarin wordt FW 10 als functieschaal genoemd. Dit is een salaris van ca € 10,-!

Ad 4.

Wel degelijk extra administratieve lasten voor gemeenten. Ze moeten bijvoorbeeld:

- Voor elke voorziening kostprijs bepalen. Vraagt veel kennis, marktconsultaties, tijd
- Moet met plan langs college, raad en inspraak

Ad 5

Rijk moet dan wel voldoende budget beschikbaar stellen. Je kunt van gemeenten niet verwachten dat zij meer budget uitgeven dan dat zij van het Rijk ontvangen.

Vraag 1 van 6

Onnodig (volgt deels al uit de Wmo), bureaucratisch en (mogelijk) in strijd met Aanbestedingswet en eerlijke concurrentie, zie voorgaande opmerkingen. Het grijpt ook onnodig en onevenredig in het inkoopproces van gemeenten. Ogv art 2.6.4 tweede en derde lid moet de gemeenten al inkopen op basis van de Economisch meest voordelige inschrijving en mag niet alleen op (laagste) prijs worden gegund.

Vraag 2 van 6

Neen, zie opmerkingen in bijlage.

Vraag 3 van 6

Ja, de problematiek is helder. Dit los je echter niet op met de bewuste bepalingen in het voorgestelde artikel 5.4. Zie voorafgaande informatie.

De problematiek komt voort uit

- Zware bezuinigingsmaatregelen van het Rijk. Het was aannemelijk dat dit zou kunnen leiden tot faillissementen en ontslagen.
- (grote) aanbieders die niet tijdig hebben geanticipeerd (of konden anticiperen) op de bezuinigingen. Dit is echter inherent aan marktwerking en concurrentie. Waar vraag is komt aanbod. Waar aanbod niet past bij de vraag, moet je niet de vraag aanpassen (rol gemeente), maar het aanbod (rol aanbieders).

Vraag 4 van 6

Niet. Het voegt niets toe aan de huidige wet.

Vraag 5 van 6

Als je het al bij wet moet regelen (quod non), leg dan gewoon in wet of Amvb de kostprijs(berekening) vast.

Vraag 6 van 6

Ja, zie al het voorgaande.

Eindadvies

Het ter consultatie voorgelegde gewijzigde art. 5.4 niet in de Wmo op te nemen